

Nr 459.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till ny inkomstberäkning för 1918 års tilläggsstat och för 1919 års riksstat m. m.; given Stockholms slott den 6 juni 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t, med återkallande av tidigare gjorda förslag i den mån de strida mot de här nedan framställda, härmed föreslå riksdagen

A) att beräkna inkomsterna i 1918 års tilläggsstat enligt i statsrådsprotokollet lämnad specifikation och i sammanhang därmed besluta att å samma tilläggsstat för täckande av statens järnvägars driftförlust under år 1918 anvisa, att utgå av tillfälliga lånemedel, ett reservationsanslag å 30,000,000 kronor; samt att i anledning därav höja inkomstiteln tillfälliga lånemedel med motsvarande belopp;

B) att beräkna statsverkets inkomster för år 1919 enligt i statsrådsprotokollet lämnad specifikation;

C) att bemyndiga Kungl. Maj:t att för bestridande av kostnader för tryggnad av rikets neutralitet i fall av behov taga i anspråk ett belopp av 15,000,000 kronor å tid, då till följd av riksdagens fortvarande i 63 § regeringsformen omförmälda kreditiv icke få lyftas.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 juni
1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Inledning.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson, anförde:
Under den tid, som gått sedan propositionerna angående statsverkets tillstånd och behov under år 1919 samt angående tilläggsstat till riksstaten för år 1918 avlätos till riksdagen, hava förutsättningarna för dessa budgetförslag blivit i vissa avseenden väsentligt förändrade. Sålunda hava å ena sidan mycket avsevärda nya eller ökade utgiftsbelopp blivit av Kungl. Maj:t äskade eller av riksdagen beviljade, berörande såväl 1918 års tilläggsstat som 1919 års riksstat. Å den andra sidan har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt vissa förslag, vilka innebära betydande ändringar i de båda budgetförslagens inkomstsida, varjämte numera föreligga uppgifter och erfarenheter, som kunna ge anledning att även i andra avseenden företaga vissa ändringar uti de förut föreslagna inkomstberäkningarna. I anledning av dessa omstän-

digheter finner jag det vara lämpligast, att Kungl. Maj:t förelägger riksdagen nya budgetförslag, i vilka hänsyn toges till de nu kända förhållanden, som kunna anses böra påverka budgeten. Jag torde därvid böra summariskt redogöra för utgifterna i 1918 års tilläggsstat och 1919 års riksstat samt avgiva specificerade förslag rörande de inkomster, som för utgifternas bestridande böra i de båda staterna upptagas.

Först torde jag därvid få dröja vid vissa allmänna förutsättningar för budgetens uppgörande, särskilt frågan om de kassafondens tillgångar, som kunna tagas i anspråk.

Resultatet av 1917 års statsreglering föreligger ännu icke definitivt men kan dock med betydligt större säkerhet bedömas än vad som var möjligt vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande. Från statsbokföringskommittén har till mig ingivits en rapport rörande de olika riksstattitlarna för år 1917. Kassafondens sannolika ställning vid slutet av nämnda år framgår av följande av kommittén verkställda kalkyl.

1917 års
statsreglering.

Ingående balans		kronor 127,917,333.19
Överskott å inkomsttitlar kronor	366,317,263.36	
Besparingar å anslag.....	» 5,417,121.17	» 371,734,384.53
Brister å inkomsttitlar...	» 69,116,799.85	
» å anslag	» 49,201,904.90	» 118,318,704.75
Saldo		» 253,415,679.78
Utgående balans		» 381,333,012.97

I årets finansplan beräknades, att kassafonden vid slutet av år 1917 skulle uppvisa en behållning av 375 miljoner kronor. Nyss anförda kalkyl anger en tillgång, som med ungefär 6 miljoner kronor överstiger nyssnämnda förut beräknade belopp. Det måste emellertid härtill framhållas, att från statsbokföringskommitténs sida gjorts uttryckliga förbehåll rörande uppgiftens fulla tillförlitlighet, vilket torde få beaktas vid förslag rörande kassafondens tagande i anspråk vid budgetens uppgörande. Huru jämförelsen utfaller, i fråga om olika inkomst- och utgiftstitlar, mellan de i 1917 års riksstat uppförda och de i statsbokföringskommitténs rapport angivna beloppen framgår av särskild som bilaga intagen sammanställning (bil. 1).¹⁾

Jag övergår härefter till 1918 års statsreglering, varvid jag först torde få behandla den av föregående års riksdag fastställda riksstaten för

1918 års
statsreglering.

¹⁾ De avrundade siffrorna i bilagan överensstämmer ej exakt med de i kalkylen härovan intagna beloppen.

år 1918 med bortseende från den för innevarande års riksdag framlagda tilläggsstaten. Det är numera alldeles ostridigt, att, såväl vad angår inkomster som utgifter, även år 1918 stora differenser komma att uppstå i förhållande till riksstatstitlarnas beräknade belopp. Däremot kan man icke med säkerhet bedöma omfånget av dessa förskjutningar.

I årets finansplan har beträffande resultatet av 1918 års statsreglering uttalats, att det vore utom allt tvivel, att även denna komme att lämna ett betydligt överskott, härrörande från skatterna på inkomst, förmögenhet och rörelse. Att detta överskott skulle uppgå till så högt belopp som det för 1917 års statsreglering beräknade, antogs visserligen vara mindre sannolikt, men borde man dock kunna, med kannedom om konjunkturerna under år 1917, säkert beräkna, att överskottet å 1918 års statsreglering icke komme att understiga 120 miljoner kronor.

Till grund för denna beräkning lågo bland annat följande antaganden, nämligen att å ena sidan inkomsttitlarna inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, krigskonjunkturskatt och stämpelmedel skulle kunna beräknas giva ett överskott av mera än 200 miljoner kronor, men att å den andra sidan skulle uppkomma en brist å vissa andra inkomsttitlar, å statens affärsverksamhet samt å vissa anslag, i allt till ett sammanlagt belopp av mer än 80 miljoner kronor.

Med de erfarenheter, som nu föreligga, torde man med tämligen stor säkerhet kunna säga, att det nyssnämnda överskottet, till vilket även är att lägga ökad inkomst av tobaksskatt, bör komma att uppgå till ännu större belopp, sannolikt över 240 miljoner kronor, främst tack vare intäkten av 1918 års krigskonjunkturskatt, här beräknad enligt nu gällande tariff. Men detta ökade överskott motväges av att underskotten ävenledes synas bliva långt mera betydande än vad tidigare kunnat förväntas. Enligt de givetvis approximativa kalkyler, som från olika verk och myndigheter ställts till förfogande, torde sålunda följande mera betydande inkomsttitlar komma att uppvisa avsevärd brist, nämligen tullmedel, sockerskatt och rusdrycksmedel av olika slag. Inalles synas dessa brister kunna uppskattas till över 50 miljoner kronor, vid vilken uppskattning vederbörlig hänsyn tagits till att brännvinsförsäljningsmedlen för år 1918 inbringat mer än dubbelt mot vad i riksstaten beräknats. En högst betydande försämring är därjämte att räkna med i fråga om resultatet av statens affärsverksamhet. För statens järnvägar är överhuvud intet överskott att påräkna. För samtliga affärsverk ställer sig jämförelsen mellan i 1918 års riksstat upptagna och de numera enligt från de olika verken inkomna uppgifter sannolikt påräkneliga överskotten sålunda:

	I 1918 års riksstat upptaget överskott.	Sannolikt över- skott.
Postverket	6,000,000	5,300,000
Telegrafverket	12,415,500	8,500,000
Statens järnvägar	21,500,000	—
Statens vattenfallsverk	5,150,000	5,600,000
Statens domäner	15,000,000	27,000,000
Summa	60,065,500	46,400,000

I förhållande till de i riksstaten upptagna posterna skulle alltså statens affärsverksamhet medföra ett underskott av ungefär 14 miljoner kronor.

Slutligen torde man, då besparingar å utgiftsanslag icke med någon säkerhet torde kunna påräknas till avsevärdare belopp, medan bristerna å sådana anslag snarast torde uppgå till större belopp än under år 1917, böra räkna med brister å utgiftsanslag till inalles minst 50 miljoner kronor.

Tillhoppa skulle då underskotten belöpa sig till omkring 114 miljoner kronor och det nettoöverskott, som 1918 års statsreglering komme att tillföra kassafonden, till 126 miljoner kronor. I betraktande av den osäkra, beskaffenheten av dessa uppskattningar läser den största varsamhet böra iakttagas vid disponerande av ett sålunda möjligen uppkommande överskott i kassafondens tillgångar utöver det i finansplanen såsom säkert disponibel behållning påräknade beloppet.

Vad jag nu anfört rörande utfallet av 1918 års statsreglering berör, såsom jag förut nämnt, icke tilläggsstaten för samma år. Jag torde nu få övergå till behandlingen av denna tilläggsbudget.

1918 års
tilläggsstat.

Först må då erinras om den huvudsakliga innebörden av det förslag till tilläggsstat som av Kungl. Maj:t framlades den 14 januari 1918. Härom anfördes i finansplanen:

»Tilläggsstaten för 1918 uppvisar dels 'verkliga utgifter' till ett belopp av 223.9 miljoner kronor, dels 'utgifter för kapitalökning'. Under den senare titeln ingår återbetalning av 1917 års tillfälliga lånemedel med 27.0 miljoner kronor samt av 1918 års tillfälliga lånemedel med 135.6 miljoner kronor, sammanlagt 162.6 miljoner kronor. Dessutom beräknas ett belopp av 11.9 miljoner kronor för sådana utgifter för kapitalökning för produktiva ändamål, som icke böra täckas av länc-

medel. I sin helhet uppgå alltså utgifterna för kapitalökning 'av andra statsinkomster' till 174.5 miljoner kronor.

Slutsumman av de krav på 'andra statsinkomster', som ställas av 1918 års tilläggsstat, är alltså 398.4 miljoner kronor. På 1918 års riksstat är för tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén och marinen avsatt ett belopp av 4.0 miljoner kronor, vilket belopp nu torde böra tagas i anspråk. Den utgiftssumma, som återstår att täcka, är då 394.4 miljoner kronor. Detta är alltså det bidrag som tilläggsstaten kräver av kassafonden. Då kassafonden enligt vad nyss är sagt vid utgången av 1918 skulle uppvisa en bokmässig behållning på 458 miljoner kronor, kommer tilläggsstaten att reducera denna behållning till 63.6 miljoner kronor.»

Utgifterna i tilläggsstaten för innevarande är komma emellertid att bli långt större än vad sålunda beräknats. En specificerad utredning häröver kan givetvis ej lämnas förrän riksdagen fattat beslut rörande samtliga av Kungl. Maj:t eller av enskilda motionärer till riksdagens prövning hänskjutna anslagsfrågor. Det lär emellertid icke vara ändamålsenligt att uppskjuta framläggande av förslag till nya inkomstberäkningar till den tidpunkt, då riksdagens beslut i alla dessa ärenden föreligger. Jag har därför låtit upprätta en sammanställning av tilläggsstatens beräknliga utgiftsposter, vilken sammanställning avser ställningen den 5 juni 1918 enligt då föreliggande beslut inom riksdagens kamrar. Beträffande vid nämnda tidpunkt ännu ej avgjorda ärenden av beskaffenhet att beröra tilläggsstatens utgiftssida, är sammanställningen gjord under den förutsättning, att av vederbörande utskott framställda förslag eller, om sådant förslag ej avlåtits, de av Kungl. Maj:t begärda anslag vinna riksdagens bifall, medan däremot hänsyn icke tagits till av enskilda motionärer framförda anslagskrav. På gemensam votering beroende voro vid tidpunkten ifråga några anslagsfrågor, vilka representera en utgiftssumma av 4,714,000 kronor å tilläggsstaten samt 1,350,000 kronor å 1919 års riksstat. Av dessa anslagsposter har jag medräknat anslaget å 1918 års tilläggsstat för arbetslöshetens bekämpande, upptaget till det belopp, Kungl. Maj:t äskat av riksdagen.¹⁾

Beräkningen av tilläggsstatens utgifter är av följande innehåll:

¹⁾ Därjämte äro de i propositionerna nr 457 och 458 begärda anslagen å 1918 års tilläggsstat å tillhoppa 310,500 kronor medräknade.

**Approximativ beräkning den 5 juni 1918 av utgifterna å tilläggsstaten
för år 1918.**

		Kronor	Kronor
<i>Verkliga utgifter:</i>			
I. Första	huvudtiteln	75,000	
II. Andra	»	3,459,564	
III. Tredje	»	1,003,825	
IV. Fjärde	»	84,556,653	
V. Femte	»	33,849,525	
VI. Sjätte	»	26,837,180	
VII. Sjunde	»	9,489,924	
VIII. Åttonde	»	9,432,405	
IX. Nionde	»	134,540,583	
X. Tionde	»	8,942,000	
XI. Oförutsedda utgifter	500,000	312,686,659
<i>Utgifter för kapitalökning:</i>			
		Att täckas av	
		lånemedel	andra stats- inkomster
			Summa
XII. Statens affärsverksamhet	40,810,900	11,895,000
XIII. Statens aktier	1,010,000	1,010,000
XIV. Statens utlåningsfonder	6,200,000	6,200,000
XV. Återbetalning av tillfälliga lånemedel		162,648,300
XVI. Förslag till statsverket	20,502,949	20,502,949
XVII. Täckande av statens järnvägars driftförlust under år 1918	30,000,000	30,000,000
XVIII. Rörelsekapital för kristidskommissioner	330,000,000	330,000,000
XIX. Spannmålslagerhus	2,500,000	2,500,000
XX. Låneunderstöd	3,350,000	3,350,000
			Summa 921,603,808

I förestående sammandrag över utgifterna har jag infört såsom nya titlar: statens aktier (förvärv av aktier i aktiebolaget elektrolytverken), täckande av statens järnvägars driftförlust under år 1918 (vartill jag strax återkommer), spannmålslagerhus samt låneunderstöd (under vilken titel ingå lån till svenska diakonissällskapet, till svenska linberednings-sällskapet och för anskaffande av utsäde).

För år 1918 beräknas driftförlusten å statens järnvägar komma att uppgå till cirka 30 miljoner kronor, under förutsättning att de höjda taxor, över vilka riksdagens yttrande inhämtats genom proposition nr 432 till årets riksdag, bliva tillämpade från och med 1 juli 1918. För täckande av denna driftförlust jämte den förlust, som må kunna uppkomma under nästkommande år, torde tillfällig upplåning böra anlitas. Det för järnvägarnas räkning upptagna lånet är avsett att amorteras genom att taxeförhöjningen bibehålles under erforderlig tid. Vidkommande den upplåning, som må föranledas av eventuell driftförlust även under år 1919, torde framställning icke böra ske till innevarande års riksdag. Däremot föreslår jag, att för täckande av driftförlusten vid statens järnvägar under år 1918 må i tilläggsstaten för år 1918 uppföras under särskild rubrik å utgiftssidan ett belopp av 30 miljoner kronor samt att å inkomstsidan titeln tillfälliga lånemedel må förhöjas med motsvarande belopp.

Lånemedel.

Såsom av utgiftstablan framgår, kommer summan av utgifterna å 1918 års tilläggsstat att med 260.8 miljoner kronor överstiga den i statförslaget angivna slutsumman. Av de olika utgiftsposterna äro vissa av den natur, att för deras bestridande böra anlitas lånemedel. Å inkomstsidan föreslår jag, att i fast upplåning upptages ett belopp av 47,520,900 kronor. Såsom tillfälliga lånemedel torde uppföras, enligt av riksdagen fattade beslut eller av Kungl. Maj:t framställda förslag, ett belopp av 415,133,561 kronor. Därefter återstå utgifter till ett belopp av 458,949,347 kronor; och övergår jag nu att redogöra för huru jag anser, att dessa utgifter lämpligen skola kunna bestridas.

Jag erinrar därvid först, att inkomstsidan i förslaget till tilläggsstat bade följande utseende:

Inkomster:		Kronor
A. I anspråk tagna kapitaltillgångar:		
I. Uppkomna av egentliga statsinkomster		398,483,700
B. Lånemedel:		
I. Fast upplåning	40,174,200	
II. Tillfällig upplåning	222,194,300	262,368,500
	Summa	660,852,200

Av de i riksstaterna förekommande huvudgrupperna av inkomster, nämligen egentliga statsinkomster, inkomster av statens produktiva fonder, andel i riksbankens vinst, i anspråk tagna kapitaltillgångar och

länemedel, förelämnas som synes i ovanstående statsförslag allenast de tvenne sistnämnda inkomstgrupperna.

Enär vid det slutliga fastställandet av 1918 års tilläggsstat fråga uppkommer, huruvida även andra grupper av inkomster lämpligen kunna komma i fråga att upptagas bland inkomsterna uti en tilläggsstat, anser jag mig böra, inuan jag ingår på frågan om beräkningen av vissa särskilda inkomster, först beröra detta allmänna spörsmål.

I kassaförslagskommitténs betänkande anföres härom:

»Vad inkomstsidan angår, kunna i en tilläggsstat flera olika inkomstitlar ifrågakomma nämligen:

a) *länemedel.*

Denna titel synes vara den enda naturliga på inkomstsidan i alla de fall, då på utgiftssidan är fråga om utgifter för kapitalökning att täckas av länemedel. För närvarande tillgår ofta så,

att riksdagen för dylika utgifter anvisar anslag på riksstaten för följande år, med rätt för Kungl. Maj:t att under det löpande året förskottsvis av under händer varande medel utbetala beloppet,

att Kungl. Maj:t på grund därav anbefaller statskontoret att under löpande år under förskottstitel utbetala beloppet t. ex. till telegrafstyrelsen,

att statskontoret för att kunna åtlyda denna befallning nödgas begära kassa-förstärkning från riksgäldskontoret,

att således utbetalningen, som enligt riksstaten skall gå från riksgäldskontoret till telegrafstyrelsen, under det löpande året måste göra en omväg över statskontoret, som vid årsskiftet får balansera beloppet dels såsom tillgång under namn av förskott dels såsom skuld till riksgäldskontoret, och

att först nästa år genom nya transaktioner verken emellan fastslås, att anslaget utgått från riksgäldskontoret.

Naturligtvis är det ur alla synpunkter önskligt att undvika en sådan omgång, vilket kan ske genom att anslag av denna art av riksdagen icke uppföras i riksstaten för följande år utan i stället i en tilläggsstat, å vars debetsida de motsvaras av titeln 'länemedel'.

b) *skattemedel.*

Denna utväg bör anlitas, antingen där anledning finnes att antaga en i årets riksstat uppförd skatteföreläggelse bli mera givande än som förut beräknats, eller då man redan under löpande året önskar tillgodogöra sig någon viss ny skattetitell, såsom, enligt vad ovan erinrats, var fallet år 1915 med krigskonjunkturskatten och år 1916 med tonnageavgiften.

c) *'i anspråk tagna kapitaltillgångar'.*

Denna inkomstitell kan förekomma först och främst, då någon för annat ändamål ej behöfvlig kapitaltillgång, t. ex. en verklig besparing å ett reservationsanslag, står till buds. Vidare kan det ju under vissa förhållanden ifrågakomma att taga statsverkets kassafond i anspråk. Om härvid denna fond tål vid en definitiv minskning, kan utgiften slutligt stanna å kassafonden; men i annat fall bör å nästa års riksstat under titel 'utgifter för kapitalökning' motsvarande belopp anvisas till ersättande av vad som sålunda frångått fonden,

Ytterligare en utväg är visserligen tänkbar, nämligen att å tilläggsstaters inkomstsida använda titeln 'att täckas i nästa års riksstat'. Men då i sådant fall den däremot svarande utgiften skulle komma att i realiteten bibehålla sin karaktär av förskott, är en sådan utväg oförenlig med det reformprogram kommittén uppställt.»

Uti det yttrande till statsrådsprotokollet den 31 december 1917, varmed min företrädare i ämbetet motiverade de av Kungl. Maj:t föreslagna åtgärderna till förskottsväsendets avveckling, anfördes beträffande nu förevarande fråga följande, efter det kassaförlagskommitténs yttrande förut refererats:

»Vad tilläggsstatens inkomstsida beträffar, föreligga inga svårigheter i fråga om sådana utgifter, som äro avsedda att bestridas med lånemedel, då nämligen dessa givetvis måste motsvaras av en inkomsttitel: 'lånemedel', vare sig i fråga är om upplåning för kapitalökning eller om tillfällig upplåning för andra ändamål. I fråga om övriga utgifter å tilläggsstat har kommittén framhållit, att de kunde täckas genom skattemedel eller i anspråk tagna kapitaltillgångar, varvid särskilt statsverkets kassafond under vissa förhållanden kunde ifrågakomma att anlitas; och under normala förhållanden torde några svårigheter härvid icke heller vara att motse, då nämligen de nu omhandlade 'förskotten å det påföljande årets stat' hittills — fränsett sådana utgifter för kapitalökning, som nyss omförmäls, ävensom vissa av världskriget föranledda extraordinära utgifter — icke uppgått till några mer betydande belopp. För år 1918 kommer dock tilläggsstaten på grund av särskilda förhållanden att svälla ut till vida större belopp än som i normala fall kan beräknas för en tilläggsstat, och frågan om sättet för betäckande av dessa stora utgifter torde icke kunna upptagas i detta sammanhang utan först vid behandlingen av finansplanen för år 1919.»

För vad i finansplanen härutinnan föreslagits har jag redan redogjort.

Sedermera har riksdagen — enligt vad riksdagen i skrivelse den 22 februari 1918 anmält — anslutit sig till de grunder för åtgärderna till förskottsväsendets avveckling, som finnas angivna i nyss omförmälda statsrådsprotokoll över finansärenden den 31 december 1917, och därvid lämnat de gjorda uttalandena rörande tilläggsstatens inkomstsida utan erinran.

Av vad nu anförts torde framgå, att i fråga om inkomstsidan i en tilläggsstat blivit uttryckligen förutsatt, att jämväl inkomster, tillhörande andra grupper än »i anspråk tagna kapitaltillgångar» och »lånemedel» kunna upptagas i en tilläggsstat.

Vad angår skattemedel har kassaförlagskommittén ansett anlita dem därav kunna ifrågakomma i tvenne fall, nämligen dels då en i löpande årets riksstat uppförd skatttitel kan antagas bliva mera givande än förut beräknats, dels ock för den händelse någon ny skatttitel till-

kommer. Bägge dessa fall äga tillämpning på innevarande års tilläggsstat.

Genom proposition nr 433 den 10 maj 1918 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till överenskommelser dels angående malmbrytning inom Luossavara och Grängesbergs malmfält dels angående redan medgiven malmbrytning inom Kirunavara och Gellivare malmfält. Därest dessa förslag vinna riksdagens bifall, tillföres statsverket en ny inkomstkälla. I det preliminära avtalet mellan svenska staten, å ena samt trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund och Norrbottens järnverks aktiebolag, å andra sidan är nämligen i 4 § stadgat, att bolagen skola för av staten upplåten nyttjanderätt till Luossavara malmfält till staten erlägga en royalty, som utgår med trehundrafemtio tusen (350,000) kronor för varje år under åren 1919—1937 samt därutöver för varje ton för bolagens räkning bruten och bortfraktad malm med i vissa fall 2 kronor, i vissa andra fall 3 kronor. I samma paragraf bestämmes vidare, att av denna ersättning 350,000 kronor skola årligen erläggas i förskott den 31 december varje år; första gången således den 31 december 1918. För återstoden skall approximativ likvid erläggas den 31 december varje år för den kvantitet malm, som enligt kungl. järnvägsstyrelsens ungefärliga beräkningar under året brutits och utfraktats på grund av bestämmelserna i § 2 av ifrågavarande kontrakt; och skall den slutliga regleringen av likviden äga rum senast den 1 juni påföljande år.

*Royalty för
malmbrytning.*

Av den staten sålunda tillkommande royaltyn skall sålunda den 31 december innevarande år inlevereras 350,000 kronor. Detta belopp synes mig kunna uppföras å inkomstsidan av årets tilläggsstat. Inkomsttiteln torde närmast vara att hänföra till gruppen tullar och acciser och sålunda kunna uppföras under rubriken egentliga statsinkomster: skatter.

Genom proposition nr 448 den 16 maj 1918 har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att antaga vissa ändringar i förordningen den 30 juni 1916 om krigskonjunkturskatt, avseende i första rummet nya tariffbestämmelser, som medföra en betydande stegring av skatteintäkten. Ut i en särskild kalkyl rörande den uppkommande skatteökningen, vilken kalkyl torde få bifogas såsom bilaga (bil. 2), har beräknats, att genom förslaget skulle tillföras statsverket 60 miljoner kronor utöver eljest beräkneliga intäkten av krigskonjunkturskatten för år 1918.

*Skarpt krigs-
konjunktur-
skatt.*

Ehuru ifrågavarande skatt uppbäres först under år 1919, tillhör den budgetmässigt 1918 års statsreglering. Det står enligt min mening

i god överensstämmelse med principerna för behandlingen av en tilläggsstat, att därest genom beslut av innevarande års riksdag en ökad skatteinkomst tillföres statsverket i syfte att bestrida utgifter å innevarande års tilläggsstat, den sålunda uppkommande skatteutökten ävenledes får komma till synes i samma tilläggsstat.

I fråga om bokföringen av inkomstposter, som upptagas i en tilläggsstat har kassaförlagskommittén anfört, bland annat, att beträffande sådana inkomster, som äro avsedda att inflyta först efter det år tilläggsstaten avser, borde iakttagas, att de balanseras såsom »ej förfallen uppbörd», och vidare, att det i redovisningshänseende vore önskligt, att tilläggsstatens inkomster och utgifter i rikshuvudboken, där så behöves, erhålla egna konti och att de i de tabeller över statsverkets inkomster och utgifter, som finnas intagna i det tryckta utdraget ur rikshuvudboken, upptagas i särskilda avdelningar eller kolumner, eller på annat sätt särskilt utmärkas.

Enär det givetvis ej kan låta sig göra att särskilja den del av 1918 års krigskonjunkturskatt, som skulle komma att inflyta enligt hittills gällande grunder och som redan uppförts i riksstaten för år 1918 från den del, som skulle ytterligare tillföras statsverket genom nu föreslagna tariffskärpning, synes det vara mest ändamålsenligt att av den inflytande krigskonjunkturskatten avföra å tilläggsstatens inkomstitel jämt det belopp, som å tilläggsstaten uppförts, och betrakta hela det uppkommande överskottet utöver 100 miljoner kronor (i 1918 års riksstat 40 miljoner kronor; i 1918 års tilläggsstat 60 miljoner kronor) såsom överskott å inkomstiteln i årets riksstat.

Enligt vad chefen för ecklesiastikdepartementet meddelat mig torde vid bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 276 framställda förslag angående försäljning av folkskoleseminariets i Falun äldre tomtområden komma att inflyta under år 1918 en köpeskilling av 93,000 kronor. Denna inkomst synes mig böra tillföras titeln diverse inkomster i 1918 års riksstat utan att i budgeten upptagas.

För budgetens utjämnande torde av kassafonden ytterligare ett mindre belopp få tagas i anspråk.

Specifikationen över inkomsterna i 1918 års tilläggsstat skulle, vid bifall till vad jag här förordat, erhålla följande innehåll:

Specifikation över inkomsterna i 1918 års tilläggsstat:

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster:		
I. Krigskonjunkturskatt	60,000,000	
II. Royalty för malmbrytning i Luossavara	350,000	60,350,000
B. I anspråk tagna kapitaltillgångar:		
I. Uppkomna av egentliga statsinkomster:		
1. Statsverkets kassafond	394,599,347	
2. Särskilt avsatta medel:		
a. Avsättning för beredande av tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén och marinen ...	4,000,000	398,599,347
C. Länemedel:		
I. Fast upplåning	47,520,900	
II. Tillfällig upplåning	415,133,561	462,654,461
	Summa	921,603,808

Jag övergår härefter till frågan om den slutliga regleringen av riksstaten för år 1919.

1919 års
riksstat.

Därvid torde jag först böra beröra en allmän förutsättning, som är av den betydelse för uppgörande av 1919 års budget, att såväl dess utgiftssida som dess inkomstsida därav bliver i hög grad beroende. Jag åsyftar spörsmålet, huruvida nästkommande år skall vid riksstatens fastställande antagas vara ett krigsår eller ett fredsår. Härom yttrade jag till statsrådsprotokollet den 14 januari 1918 vid statsverkspropositionens avlatande följande:

»Det förslag till riksstat för 1919, som jag nu har att anmäla, måste givetvis utgå från någon bestämd förutsättning i fråga om den tid världskriget ännu kommer att fortgå. En sådan förutsättning innebär naturligtvis icke något försök till förutsägelse. Men då riksstatsförslaget skall göras upp ett helt år innan riksstaten skall träda i kraft, synes mig att i detta förslag hänsyn icke borde tagas till den möjligheten, att kriget kommer att fortgå ännu under 1919. Skulle så bli förhållandet, måste det ankomma på en tilläggsstat för 1919 att sörja för de finansiella anordningar, som därav kunna föranledas.»

Alldeles oavsett frågan om den större eller mindre sannolikheten av krigstillståndets upphörande under innevarande år anser jag mig icke hava anledning att nu frångå den grundförutsättning, som varit vägledande vid budgetförslagets uppgörande. Såväl i fråga om de ökade utgifter, som kunna föranledas av krigstillståndets fortvaro även under år 1919, som beträffande de inkomster, vilka för dessa utgifters bestriktande varda erforderliga, anser jag alltjämt, att behörig hänsyn därtill

ej kan tagas förrän vid framläggaudet av en tilläggsstat för år 1919. Av enahanda skäl finner jag mig icke böra föreslå ändrad inkomstberäkning ifråga om vissa inkomstitlar, vilkas avkastning är direkt beroende av här berörda allmänna förutsättning rörande krigstillståndets fortvaro.

Beträffande utgifterna i denna riksstat har jag låtit utarbeta en sammanställning, uppgjord under enahanda förutsättningar och hänförande sig till samma tidpunkt som det förut meddelade sammandraget av utgifterna i 1918 års tilläggsstat.

Approximativ beräkning den 5 juni 1918 av utgifterna i 1919 års riksstat.

		Kronor.	Kronor.
Utgifter:			
<i>Verkliga utgifter:</i>			
I. Första huvudtiteln		1.345.000	
II. Andra »		8.819.960	
III. Tredje »		2.555.397	
IV. Fjärde »		102.992.022	
V. Femte »		42.955.022	
VI. Sjätte »		53.130.130	
VII. Sjunde »		34.216.847	
VIII. Åttonde »		70.154.060	
IX. Nionde »		46.879.050	
X. Tionde »		11.917.562	
XI. Oförutsedda utgifter		500.000	
XII. Riksdags- och revisionskostnader m. m.		2.691.000	
XIII. Räntor å statsskulden m. m.		1) 58.086.400	
XIV. Engångskostnader för försvaret		5.270.446	
XV. Krigstidstillägg och krigstidshjälp		57.000.000	501.512.896
<i>Utgifter för kapitalökning:</i>			
	Att täckas av		
	låne- andra stats-	Summa	
	medel inkomster		
VI. Statens affärsverksamhet	75,055,360 13,906,300	88,961,660	
VII. Statens utlåningsfonder	19,830,000	19,830,000	
VIII. Avbetalning å statsskulden	5,536,200	5,536,200	
XIX. Statsverkets fond av rusdryksmedel	300,000	300,000	114,627,860
		Summa	616,140,756

1) Av ökad upplåning föranledd ökad ränteutgift ej beräknad.

Av förestående sammandrag framgår, att den beräknade slutsumman å 1919 års riksstat kommer att med 55.2 miljoner kronor överstiga vad i statsverkspropositionen föreslagits. Vid övervägande av frågan huru medel skola kunna beredas för bestridande av denna utgiftsökning lär det vara av vikt att icke förbise, hursom det nyss återgivna sammandraget ingalunda representerar hela den utgiftsbörda, som kommer att påvåla 1919 års budget. Det torde nämligen vara visst, att även för år 1919 en tilläggsstat kommer att visa sig erforderlig. Om dess slutsumma kan icke ens någon sannolikhetsberäkning för närvarande verkställas. Så tillvida anser jag mig pliktig att taga hänsyn till densamma, att jag vid nu ifrågavarande budgetförslags uppgörande undvikit att för riksstatens reglerande taga i anspråk tillfälliga lånemedel i större utsträckning än som föranledes av riksdagens beslut eller Kungl. Maj:ts förslag. Jag har i stället sökt bereda täckning genom andra statsinkomster för utgifter, som icke äro av den natur, att de enligt vanliga budgetregler böra bestridas genom upplåning.

I fast upplåning beräknar jag ett belopp av 88,702,360 kronor i tillfälliga lånemedel ett belopp av 8,265,000 kronor.¹⁾

Lånemedel.

Ifråga om andra statsinkomster än lånemedel torde jag få lämna en redogörelse för de omständigheter, som kunna föranleda en ändrad beräkning i riksstaten gentemot den i statsverkspropositionen föreslagna. Jag förbigår därvid sådana inkomster, i fråga om vilka anledning att ifrågasätta ändring i förut framlagda statförslaget ej synes mig föreligga.

Vad då först angår de egentliga statsinkomsterna synas nu föreliggande omständigheter antyda en större intäkt av skatterna på inkomst, förmögenhet och rörelse än den i statsverkspropositionen beräknade, medan däremot inkomstgruppen tullar och acciser torde komma att lämna mindre avkastning än vad tidigare förutsatts.

Inkomst- och förmögenhetsskatten beräknas i budgetförslaget skola ge en intäkt av 100,000,000 kronor. I statskontorets skrivelse med inkomstberäkning för år 1919 hade ifrågavarande skattetitel upptagits med 111,000,000 kronor eller samma belopp, vilket beräknats såsom behållen inkomst för år 1917. Sistnämnda år har å skattetiteln enligt statsbokföringskommitténs rapport influtit 110.5 miljoner kronor. Jag erinrar om att i statskontorets nyss omnämnda skrivelse ur vissa beräkningsgrunder framgått ett värde av cirka 124 miljoner kronor å

Inkomst- och
förmöge. hets.
skatt.

¹⁾ Motsvaras å utgiftssidan av dels 94,885,360 kronor under utgifter för kapitalökning, dels 2,082,000 kronor, som uppförts under fjärde huvudtiteln i stället för under titeln förlag till statsverket, vilken titel nu alldeles utgått.

1919 års inkomst- och förmögenhetsskatt men att statskontoret ansett sig böra i sitt förslag reducera siffran till ovannämnda belopp av 111 miljoner kronor. I statsverkspropositionen har beräknade intäktssumman ytterligare sänkts till 100 miljoner kronor. Härom anfördes i finansplanen, att då året 1918 ingått under betydligt mörkare utsikter för vårt näringsliv, bjöde försiktigheten att vidtaga en reduktion av inkomstberäkningen för skatter på inkomst, förmögenhet och rörelse.

Numera kan ju inemot hälften av år 1918 överblickas. Uppenbart synes visserligen vara, att näringslivet kommer att utmärkas av en betydande avmattning under årets senare del, medan däremot beträffande den hittills förflutna delen av året förhållandena gestaltat sig gynnsammare än vad som vid tidpunkten för statsverkspropositionens avlättande befarades. Med hänsyn härtill och jämväl till den ökade skatteintäkt, som skulle föranledas av riksdagens bifall till proposition nr 395 till årets riksdag synes det mig numera vara motiverat att höja beräkningen av inkomst- och förmögenhetsskatten; och föreslår jag att såsom intäkt av inkomst- och förmögenhetsskatt bland statsverkets egentliga inkomster upptages ett belopp av 112,000,000 kronor.

Av enahanda skäl, som föranlett denna ändrade inkomstberäkning beträffande den ordinarie skatten å inkomst och förmögenhet, lär även en höjning böra företagas i beräkningen av den extra inkomst- och förmögenhetsskatten, stämpelmedlen och krigskonjunkturskatten.

*Extra
inkomst- och
förmögenhets-
skatt.*

Den extra inkomst- och förmögenhetsskatten föreslår jag, med iakttagande av i statsverkspropositionen angiven proportion mellan densamma och den ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatten, höjd till ett belopp av 49,000,000 kronor.

Stämpelmedel.

Beträffande stämpelmedlen anser jag väl skäl förelinnas att höja beräkningen av intäkten men vågar icke därutinnan, särskilt med hänsyn till emissionsverksamhetens avmattning, gå längre än att föreslå, att stämpelmedlen i riksstaten uppföras till 40,000,000 kronor.

Krigskonjunkturskatt.

Mest osäker är beräkningen av den inkomst krigskonjunkturskatten kan komma att ge. Statskontoret upptog skatten i sin inkomstberäkning, i saknad av varje möjlighet att göra en förutberäkning å detta skattebelopp, som utgår på grund av merinkomster under innevarande år, till en tredjedel av det för år 1917 beräknade beloppet 244,000,000 kronor eller till i runt tal 80,000,000 kronor. I statsverkspropositionen sänktes beräkningen i proportion till nedsättningen i den övriga inkomstbeskattningen och upptogs för utjämning i riksstatens slutsiffra till 62,652,100 kronor.

Därest man i brist på någon tillförlitlig beräkningsgrund skulle utgå från det av statskontoret gjorda antagandet att krigskonjunkturskatten för år 1919 torde ge en tredjedel av samma skatts intäkt för år 1917, vilket antagande synes kunna upprätthållas, skulle ifrågavarande skatt kunna upptagas till ett belopp av cirka 84 miljoner kronor.

Vinner förut omnämnda förslag om nya tariffbestämmelser riksdagens bifall, skulle skatteintäkten växa med ungefär en tredjedel av nyssnämnda belopp eller till 112 miljoner kronor. Då emellertid denna beräkning vilar på mycket approximativa kalkyler och sannolikheten talar för att det av statskontoret gjorda antagandet ger för lågt värde för skatteintäkten, anser jag mig kunna föreslå att uppföra krigskonjunkturskatten i budgeten till 115 miljoner kronor, vilket belopp för slutsummans avjämnande torde få fixeras till 115,792,696 kronor.

Skatterna å inkomst, förmögenhet och rörelse skulle vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit komma att i staten upptagas till ett sammanlagt belopp av 321,042,696 kronor eller ungefär 76.1 miljoner kronor utöver den i statsverkspropositionen beräknade summan.

I avseende å den därefter i staten upptagna inkomstgruppen tullar och acciser lär det däremot en betydande sänkning av de i statsverkspropositionen föreslagna beloppen vara erforderlig.

För en korrigerig av inkomstsiffran för tullmedel saknas varje bestämd hållpunkt. Tidpunkten för krigstillståndets avslutande är i fråga om tullintäkterna av alldeles avgörande betydelse. Den i statsverkspropositionen föreslagna siffran 70 miljoner kronor är beräknad under förutsättning, att kriget icke fortgår även under år 1919. Därest för nästkommande år tullintäkterna skulle beräknas under den motsatta förutsättningen, kunde man med ledning av erfarenheterna hittills icke våga beräkna inkomsten högre än till ungefär 35 miljoner kronor. (bil. 3). Då jag nu i överensstämmelse med den allmänna utgångspunkten för hela budgetförslaget icke föreslår någon ändrad beräkning av 1919 års tullinkomster, har jag velat uttryckligen betona, att ifrågavarande inkomstitel kan komma att utvisa ett mycket betydande underskott.

Tullmedel

I anslutning till den av kontrollstyrelsen ingivna P. M., vilken torde få åtfölja såsom bilaga (bil. 4), beräknar jag sockerskatten till 15,600,000 kronor.

Sockerskatt

Inkomsten av tobaksskatt för år 1919 blir liksom tullmedlen i mycket hög grad beroende av krigstillståndets fortvaro och dess verk-

Tobaksskatt

ningar å importen, såsom i en P. M. från tobaksmonopolet framhålles (bil. 5). Kan tillförsel av tobak i erforderlig mängd erhållas från utlandet, torde inkomsten av tobaksskatt bliva avsevärt större än i statsverkspropositionen beräknats. Men i motsatt fall är det möjligt, att tobaksskattens avkastning sjunker till en ringa del av det i budgetförslaget upptagna beloppet. Jag anser mig böra framhålla, att även för denna skattetitel ett avsevärt underskott läser kunna uppstå. Emellertid har jag icke funnit tillräcklig anledning föreligga att nu föreslå förändrad beräkning av ifrågakvarande skatt.

Rusdrycks-
medel.

Beträffande statsverkets inkomster av rusdrycksmedel är det uppenbart, att de i budgetförslaget intagna posterna böra genomgående förminska, med undantag för brännvinsförsäljningsmedlen. Jag har icke någon erinran att göra mot de av kontrollstyrelsen utförda, i en P. M. återgivna beräkningarna (bil. 6). Jag föreslår alltså, att följande poster upptagas till nedannämnda belopp i riksstaten, nämligen

brännvinstillverkningsgsskatt.....	2,800,000	kronor
brännvinsförsäljningsmedel.....	6,000,000	»
maltskatt.....	500,000	»
punschskatt	1,000,000	»

Royalty för
viss malm-
brytning.

Under återopande av vad jag förut anfört, beträffande inkomsterna i 1918 års tilläggsstat, föreslår jag upptagande av en ny inkomstittel, royalty för malmbrytning i Luossavara, med beteckning h) under rubriken tullar och acciser. Då enligt vad jag inhämtat någon inkomst för statsverket för bruten och bortfraktad malm icke torde komma att uppstå under år 1919 utan statsverkets intäkt läser komma att begränsa sig till den fastställda årliga brytningsavgiften, torde i riksstaten böra uppföras ett belopp av 350,000 kronor.

Från samtliga de affärsdrivande verken hava inkommit reviderade inkomstberäkningar, rörande vilkas innehåll jag hänvisar till bilagorna.

Postverket.

För postverket (bil. 7) beräknar jag inkomsterna till 47,620,000 kronor. Driftkostnaderna belöpa sig enligt proposition nr 385 den 29 nästlidne april till 43,020,000 kronor. Överskottet skulle vid bifall härtill upptagas till samma belopp som det i statförslaget beräknade eller 4,600,000 kronor.

Telegraf-
verket.

Telegrafverkets driftkostnader hava i proposition nr 386 den 29 april 1918 beräknats till 33,716,000 kronor (bil. 8). Då inkomsterna synas

mig böra beräknas till det i statsverkspropositionen föreslagna beloppet, är såsom överskott att utföra ett belopp av 11,184,000 kronor.

Rörande det ekonomiska resultatet av driften å statens järnvägar torde jag få hänvisa dels till vad chefen för civildepartementet anfört till statsrådsprotokollet för den 10 maj 1918 vid avlåtande av proposition nr 432 angående förhöjda provisoriska tilläggsavgifter å statens järnvägar, dels ock till järnvägsstyrelsens som bilaga här intagna P. M. rörande inkomstberäkning för år 1919 (bil. 9). Då något verkligt överskott icke synes vara att för nästa års statsreglering påräkna från statens järnvägar, anser jag lämpligast att inkomsterna i riksstaten uppföras med samma belopp, 298,000.000 kronor, som driftkostnaderna.

*Statens
järnvägar.*

Mot vattenfallsstyrelsens reviderade inkomstberäkning (bil. 10) har jag ingen erinran att göra. För samtliga vattenfallsverken beräknar jag alltså inkomsterna till 11,440,000 kronor och driftkostnaderna till 4,940,000 kronor, vadan såsom överskott skulle uppföras 6,500,000 kronor.

*Statens
vattenfalls-
verk.*

Vad domänstyrelsen anfört i skrivelse (bil. 11) angående inkomstberäkning för statens domäner finner jag icke giva tillräcklig anledning att beräkna ett förhöjt överskott. Å andra sidan torde ej heller sänkning därav vara erforderlig i anledning av att genom proposition nr 399 den 30 april 1918 föreslagits höjning av driftkostnaderna under år 1919 för statens domäner. Jag beräknar i 1919 års riksstat såsom inkomst av domänerna 49,000,000 kronor, såsom driftkostnad 23,500,000 kronor och såsom överskott ett belopp av 25,500,000 kronor.

*Statens
domäner.*

Under titeln i anspråk tagna kapitaltillgångar har jag vidtagit den ändring, att det belopp, som enligt statsverkspropositionen skulle tagas i anspråk av allmänna järnvägslånefonden, höjts från 775,000 kronor till 7,704,300 kronor, med iakttagande av vad i Kungl. Maj:ts proposition nr 149 den 8 mars 1918 föreslagits beträffande förvärvande av järnvägen Orsa—Sveg.

I överensstämmelse med vad jag nu anfört torde inkomstsidan i 1919 års riksstat böra erhålla det innehåll nedanstående specifikation utvisar:

Specifikation av statens inkomster.

A. Egentliga statsinkomster.		Kronor.
I. Skatter:		
1. Mantalspenningar	850,000	
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde	1,431,000	
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i> 112,000,000		
b. Extra inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	49,000,000	
c. Bevillning av fast egendom samt av inkomst, <i>bevillning</i>	3,100,000	
d. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	250,000	
e. Stämpelmedel, <i>bevillning</i> (därav beräknad arvsskatt och skatt för gåva 8,500,000 kronor).....	40,000,000	
f. Lastpenningar, <i>bevillning</i>	900,000	
g. Krigskonjunkturskatt, <i>bevillning</i>	115,792,696	321,042,696
4. Tullar och acciser:		
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	70,000,000	
b. Sockerskatt, <i>bevillning</i>	15,600,000	
c. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	19,500,000	
d. Brännvinstillverkningsskatt, <i>bevillning</i>	2,800,000	
e. Brännvinsförsäljningsmedel, <i>bevillning</i>	6,000,000	
f. Maltskatt, <i>bevillning</i>	500,000	
g. Punschskatt, <i>bevillning</i>	1,000,000	10,300,000
h. Royalty för malmbrytning i Luossavara ...	350,000	115,750,000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	15,000	
2. Fyr- och båkmedel	2,500,000	
3. Lotspenningar.....	1,200,000	
4. Avgifter för registrering av automobiler.....	22,500	
		439,073,696

		Kronor.
5. Bidrag till försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten	240,000	
6. Bidrag till försäkringsinspektionen	59,300	
7. Avgifter för granskning av biografbilder	33,000	
8. Inkomst av myntning och justering	1,060,000	
9. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	540,600	
10. Bidrag till bankinspektionen	80,500	
11. Kontrollstämpelmedel	100,000	
12. Terminsavgifter från läroverken	550,000	6,400,900
III. Diverse inkomster		2,100,000

Säger för egentliga statsinkomster 447,574,596 kronor.

B. Inkomster av statens produktiva fonder.

I. Statens affärsverksamhet:

1. Postverket:

inkomster, <i>bevilning</i>	17,620,000	
driftkostnader	43,020,000	
överskott		4,600,000

2. Telegrafverket:

inkomster	44,900,000	
driftkostnader	33,716,000	
överskott		11,184,000

3. Statens järnvägar:

inkomster	298,000,000	
driftkostnader	298,000,000	
överskott		

4. Statens vattenfallsverk:

a. Trollhätte kanalverk:

inkomster	830,000	
driftkostnader	560,000	
överskott		270,000

b. Södertälje kanalverk:

inkomster	86,000	
driftkostnader	86,000	
överskott		

	Kronor.
c. Trollhätte kraftverk:	
inkomster	5,000,000
driftkostnader	1,700,000
överskott	3,300,000
d. Porjus kraftverk:	
inkomster	1,450,000
driftkostnader	550,000
överskott	900,000
e. Älvkarleby kraftverk:	
inkomster	3,800,000
driftkostnader	1,950,000
överskott	1,850,000
f. Trollhätte fastighetsförvaltning:	
inkomster	105,000
driftkostnader	50,000
överskott	55,000
g. Vattenfall och fastigheter inom Älvsborgs samt Göteborgs och Bohus län:	
inkomster	105,000
driftkostnader	15,000
överskott	90,000
h. Vattenfall och fastigheter, inköpta för elektrisk drift vid statens järnvägar:	
inkomster	8,000
driftkostnader	5,000
överskott	3,000
i. Diverse vattenfall och fastigheter:	
inkomster	56,000
driftkostnader	24,000
överskott	32,000
Säger för vattenfallsverken:	
inkomster	11,440,000
driftkostnader	4,940,000
överskott	6,500,000

		Kronor.
5. Statens domäner:		
inkomster	49,000,000	
driftkostnader	23,500,000	
överskott	25,500,000	47,784,000
II. Statens aktier:		
1. <i>Utdelning i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag.</i>		
a. Enligt 1907 års överenskommelse	938,000	
b. Enligt 1908 års överenskommelse	162,000	1,100,000
2. <i>Utdelning i aktiebolaget svenska tobaksmonopolet</i>	4,500,000	5,600,000
III. Statens utlåningsfonder (överskott):		
1. Allmänna järnvägslånefonden	1,700,000	
2. Allmänna byggnadslånefonden	24,500	
3. Lånefonden för bekämpande av arbetslösheten bland stenarbetare	50,000	
4. Rederilånefonden	500,000	
5. Hantverkslånefonden	5,000	
6. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	65,000	
7. Odlingslånefonden	350,000	
8. Torvindustrilånefonden	130,000	
9. Egnahemslånefonden	1,880,000	
10. Fiskerilånefonden	74,000	
11. Norrländska nyodlingsfonden	36,000	
12. Jordförmedlingsfonden	60,000	
13. Täckdikningslånefonden	16,000	
14. Allmänna nyodlingsfonden	7,000	
15. Norrländska andelsmejerifonden	5,000	4,902,500
IV. Statsverkets fond av rusdrycksmedel		300,000
Säger för inkomster av statens produktiva fonder 58,586,500 kronor.		

		Kronor.
C. I anspråk tagna kapitaltillgångar:		
I. Uppkomna av egentliga statsinkomster:		
1. <i>Särskilt avsatta medel:</i>		
a. Värnskattefonden	5,270,446	
2. <i>Återbetalningar till statens utlåningsfonder:</i>		
a. Allmänna byggnadslånefonden	37,554	5,308,000
II Uppkomna av lånemedel:		
a. Allmänna järnvägslånefonden		7,704,300
Säger för i anspråk tagna kapitaltillgångar 13,012,300 kronor.		
D. Lånemedel:		
I. Fast upplåning		88,702,360
II. Tillfällig upplåning		8,265,000
Säger för lånemedel 96,967,360 kronor.		
Summa		616,140,756

Slutligen anhåller jag att få beröra ett särskilt spörsmål, som synes mig böra avgöras i samband med riksstatens reglerande. I likhet med vad fallet varit under föregående år torde även i år riksdagen icke komma att formellt avslutas efter det egentliga riksdagsarbetets fullbordande. Det i § 63 regeringsformen omförmälda s. k. lilla kreditivet kan vid sådant förhållande icke av Kungl. Maj:t lyftas. Liksom förut skett torde då motsvarande belopp, 15,000,000 kronor, böra vara ställt till Kungl. Maj:ts disposition att användas under de i nämnda paragraf omförmälda villkor. Bemyndigande från riksdagens sida lär alltså böra begäras, att Kungl. Maj:t må äga att i fall av behov taga i anspråk ett belopp av 15,000,000 kronor å tid, då till följd av riksdagens fortvaro de i § 63 regeringsformen omförmälda kreditiv icke få lyftas. Beloppet torde böra tillhandahållas av riksgäldskontoret.

I anslutning till vad sålunda anförts, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t ville, med återkallande av tidigare gjorda förslag, i den mån de strida mot de här nedan framställda, föreslå riksdagen

A) att beräkna inkomsterna i 1918 års tilläggsstat enligt ovan lämnade specifikation och i sammanhang därmed besluta

att å samma tilläggsstat för täckande av statens järnvägars driftförlust under år 1918 anvisa att utgå av tillfälliga lånemedel ett reservationsanslag av 30,000,000 kronor; samt

att i anledning därav höja inkomstiteln tillfälliga lånemedel med motsvarande belopp;

B) att beräkna statsverkets inkomster för år 1919 enligt ovan lämnade specifikation;

C) att bemyndiga Kungl. Maj:t att för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet i fall av behov taga i anspråk ett belopp av 15,000,000 kronor å tid, då till följd av riksdagens fortvarande i 63 § regeringsformen omförmälda kreditiv icke få lyftas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Teodor Franzén.

Bil. I

Statsregleringen 1917.

A. Inkomsterna i riksstaten 1917 jämförda med statsbokföringskommitténs rapport.
I miljoner kronor.

	Enligt staten	Enligt rapporten	Över- skott	Brist
Mantalspengar	0.85	1.15	0.30	—
Inkomst- och förmögenhetsskatt	48.00	110.51	62.51	—
Bevilling	1.60	3.07	1.47	—
Bevillningsavgifter	0.25	0.18	—	0.07
Stämpelmedel	18.60	47.88	29.28	—
Krigskonjunkturskatt	20.00	251.29	231.29	—
Tobaksskatt	14.00	18.88	4.88	—
Lotspengar	1.20	6.57	4.37	—
Diverse inkomster (II. 9 och 10)	0.65	0.78	0.13	—
D:o	1.50	1.40	—	0.10
Statens aktier	3.83	6.09	2.36	—
Statens utlåningsfonder	4.24	4.40	0.16	—
I anspråk tagna kapitaltillgångar (D I 3 a och II 1 a)	1.56	1.68	0.12	—
Postverket	4.70	9.04	4.34	—
Telegrafverket	9.02	13.93	4.91	—
Järnvägarna	21.90	7.26	—	14.64
Vattenfallsverken	4.35	5.92	1.57	—
Domänerna	17.53	34.25	16.68	—
Lastpengar	0.90	0.45	—	0.45
Tullmedel	68.75	42.54	—	26.21
Sockerskatt	24.00	15.24	—	8.76
Brännvinstillverkningsskatt	14.50	3.44	—	11.06
Brännvinsförsäljningsmedel	15.00	14.28	—	0.72
Maltskatt	5.40	4.22	—	1.18
Punschskatt	2.30	0.53	—	1.77
Spirituosaaccis	5.00	3.41	—	1.59
Fyr- och båkmedel	2.50	1.89	—	0.61
			364.37	67.16
			67.16	
			Summa överskott 297.20.	

Kungl. Maj:ts nåd. proposition Nr 459.

B. Utgifterna. Brister och behållningar å anslag, i miljoner kronor.

	Brist	Behålln.
Andra huvudtiteln	1.11	0.02
Tredje »	0.36	0.02
Fjärde »	22.81	1.20
Femte »	5.86	0.35
Sjätte »	9.52	0.31
Sjunde »	3.53	1.17
Attonde »	1.01	0.19
Nionde »	0.76	0.08
Tionde »	0.15	0.49
XI. Riksdags- och revisionskostnader	0.52	—
XII. Räntor å statsskulden	3.57	—
XVII. Statsverkets fond av rusdrycksmedel	—	1.59
Summa	49.20	5.42
	5.42	
Nettobrist	43.78	

Specifikation till utgiftstitlarna 1917.

(Poster, uppgående till cirka $\frac{1}{2}$ miljon.)

	Brist	Behållning
II. E. 2 b. Förslagsanslag till fångars vård och underhåll	0.83	—
IV. E. 1. Avlöning och rekrytering, förslagsanslag	—	0.88
12. Värnpliktigas avlöning m. m., förslagsanslag ...	1.20	—
F. 1. Arméns mathållning, »	15.59	—
2. Furagering av arméns hästar, »	5.34	—
V. 1. D. 8. Naturaunderhåll åt personal vid flottan, förslagsanslag	1.98	—
22. Sjöbeväringens avlöning m. m., förslagsanslag	0.49	—
E. 4. Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, förslagsanslag	0.51	—
H. 7. Uppvärmning, belysning m. m.	0.55	—
2. 2 a. Lots- och fyrirättningen, direkt anvisning, förslagsanslag	1.79	—
VI. F. 9. Hospitals underhåll, förslagsanslag	4.72	—
29. Kostnader för allmän hälsovård m. m., förslagsanslag	0.75	—
G. 27. Pensionstillägg och understöd, förslagsanslag ...	1.56	—
I. 13. Postavgifter för tjänstebrev, »	0.87	—
VII. F. 1. Tullverket, »	2.27	—
I. 2. Ersättning för mistad tolag, »	—	0.42
4. Restitutioner	0.78	—

*Bil. 2.***Kalkyl**

över intäkten av krigskonjunkturskatten för år 1918 enligt de i propositionen nr 448 föreslagna tariffbestämmelser.

Till grund för en uppskattning av sannolika intäkten av 1918 års krigskonjunkturskatt, omlagd enligt proposition nr 448, torde böra läggas beräkning av det belopp 1917 års krigskonjunkturskatt bort kunna inbringa, därest för densamma hade gällt nu för 1918 föreslagna tariff. Med ledning av det sålunda erhållna resultatet är sedan skatteintäkten för år 1918 att approximera.

Beräkningarna för år 1917 utföras dels för den allmänna tariffen, dels för den bolagen berörande tilläggsavgiften. Nu gällande bestämmelser betecknas såsom 1917 års tariff, de föreslagna som 1918 års tariff.

I fråga om verkningarna av den ändrade allmänna tariffen är att märka, att minskad skatteintäkt uppstår för merinkomstgrupper under 20,000 kronor, ökad intäkt däremot för grupperna över 200,000 kronor, medan för de mellan angivna tal liggande grupperna tariffen och därmed intäkten är oförändrad. Inom varje grupp, vars skatteintäkt förändras genom 1918 års tariff, uträknas ett genomsnittligt öknings- eller minskningstal, vilket användes för att med kändedom om den totala merinkomstsumman inom envar grupp uträkna öknningar eller minskningar i skatt. Huru inom varje grupp merinkomsterna fördela sig framgår i någon mån av den uträknade medelmerinkomsten, vartill hänsyn toges vid avrundningar av skattebeloppen. Till ledning vid bedömandet av felet ha vissa extrema gränstal uträknats.

Beträffande den särskilda bolagstariffen blir en beräkning betydligt mera osäker än i föregående fall bland annat av den anledning, att vid bearbetningen av 1917 års krigskonjunkturskattelängder merinkomster och skattebelopp fördelats, i avseende å bolagens inkomstprocent, i endast ett fåtal grupper med stor bredd inom var grupp. Motsvarande hållpunkt som i fråga om den allmänna tariffen kan här ej erhållas. Medeltalet av medelinkomst 1913—1914 + merinkomst 1917, vilket låge nära att använda, sammanfaller nämligen icke med den totala inkomst, vilken ligger till grund för inkomstprocentens beräkning. Här torde det vara nödvändigt att hålla sig tämligen nära intill de minimala för ökad skatteinkomst, som kunna beräknas.

A. *Ändrad avkastning av den allmänna tariffen.*

(1918 års tariff tillämpad på 1917 års merinkomster.)

I. Minskning i grupperna mellan 2,000 och 20,000 kronor.

1) 2,000—9,900 kronor.

Skatt 7,786,000 kronor; merinkomst 62,034,000 kronor; medelmerinkomst cirka 5,500 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff.....	12.6	procent
» » » 1918 » »	9.7	»
Minskningstal	2.9	»
Minskad skatteintäkt	cirka 1,800,000 kronor.	

2) 10,000—19,900 kronor.

Skatt 7,342,000 kronor; merinkomst 57,089,000 kronor; medelmerinkomst 14,200 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff.....	12.9	procent
» » » 1918 » »	12.6	»
Minskningstal	0.3	»
Minskad skatteintäkt	cirka 180,000 kronor.	

II. Ökning i grupperna fr. o. m. 200,000 kronor.

3) 200,000—249,900 kronor.

Skatt 7,199,000 kronor; merinkomst 34,616,000 kronor; medelmerinkomst 22,200 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	20.75	procent
» » » 1918 » »	21.00	»
Ökningstal	0.25	»
Ökad skatteintäkt	cirka 80,000 kronor.	

4) 250,000—299,900 kronor.

Skatt 7,436,500 kronor; merinkomst 33,380,000 kronor; medelmerinkomst 276,000 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	22.25	procent
» » » 1918 » »	23.00	»
Ökningstal	0.75	»
Ökad skatteintäkt	cirka 250,000 kronor.	

5) 300,000—349,900 kronor.

Skatt 6,726,200 kronor; merinkomst 28,146,000 kronor; medelmerinkomst 327,300 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	23.75	procent
» » » 1918 » »	25.00	»
Ökningstal	1.25	»
Ökad skatteintäkt	cirka 350,000 kronor.	

6) 350,000—399,900 kronor.

Skatt 5,213,700 kronor; merinkomst 20,612,000 kronor; medelmerinkomst 374,700 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	25.25	procent
» » » 1918 » »	27.00	»
Ökningstal	1.75	»
Ökad skatteintäkt	cirka 360,000 kronor.	

7) 400,000—499,900 kronor.

Skatt 9,684,400 kronor; merinkomst 35,690,000 kronor; medelmerinkomst 451,800 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	27 procent
» » » 1918 » »	29 »
Ökningstal	2 »
Ökad skatteintäkt	cirka 710,000 kronor.

8) 500,000—599,900 kronor.

Skatt 8,996,300 kronor; merinkomst 31,040,000 kronor; medelmerinkomst 544,600 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	29 procent
» » » 1918 » »	31 »
Ökningstal	2 »
Ökad skatteintäkt	cirka 620,000 kronor.

9) 600,000—699,900 kronor.

Skatt 8,133,400 kronor; merinkomst 26,119,000 kronor; medelmerinkomst 652,900 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	31 procent
» » » 1918 » »	33 »
Ökningstal	2 »
Ökad skatteintäkt	cirka 520,000 kronor.

10) 700,000—999,900 kronor.

Skatt 21,871,700 kronor; merinkomst 68,655,500 kronor; medelmerinkomst 827,200 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	32 procent
» » » 1918 » »	36.3 »
Ökningstal	4.3 »
Ökad skatteintäkt	cirka 2,850,000 kronor.

11) 1,000,000—1,999,900 kronor.

Skatt 43,123,900 kronor; merinkomst 134,730,500 kronor; medelmerinkomst 1,389,000 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	32 procent
» » » 1918 » »	39.1 »
Ökningstal	7.1 »
Ökad skatteintäkt	cirka 9,560,000 kronor.

12) 2,000,000 kronor och därutöver.

Skatt 74,039,000 kronor; merinkomst 231,313,500 kronor.

Ökningstal	8 procent
Ökad skatteintäkt	cirka 18,400,000 kronor.

III. Sammanfattning.

2,000—	9,900 kronor	—	1,800,000 kronor	
10,000—	19,900 »	—	180,000 »	
200,000—	249,900 »			+ 80,000 kronor
250,000—	299,900 »			250,000 »
300,000—	349,900 »			350,000 »
350,000—	399,900 »			360,000 »
400,000—	499,900 »			710,000 »
500,000—	599,900 »			620,000 »
600,000—	699,900 »			520,000 »
700,000—	999,900 »			2,850,000 »
1,000,000—	1,999,900 »			9,560,000 »
2,000,000 och därutöver				18,400,000 »

— 1,980,000 kronor + 33,700,000 kronor
Summa ökning utöver minskning 31,720,000 »

Med användande av minimala sjunker summa ökning till 30,550,000 och summa ökning utöver minskning till 28,570,000 kronor. Totalökningen torde kunna uppskattas till i runt tal 30,000,000 kronor.

B. Avkastning av tilläggstariff för bolag.

(Tillämpad på 1917 års merinkomster.)

I. Inom de olika inkomstprocentgrupperna.

1) Gruppen 10.1—25.0 procent.

Skatt 16,439,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 139,711,000 kronor;
kapital 972,022,000 kronor.
Beräknad skatteförhöjning (efter 15 procent) 2.5 procent eller cirka 400,000 kronor.

2) Gruppen 25.1—50.0 procent.

Skatt 42,180,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 222,196,000 kronor;
kapital 713,113,000 kronor.
Beräknad skatteförhöjning (efter 30 procent) 10.1 procent eller cirka 4,200,000 kronor.

3) Gruppen 50.1—75.0 procent.

Skatt 30,404,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 135,548,000 kronor;
kapital 281,498,000 kronor.
Beräknad skatteförhöjning (efter 60 procent) 25 procent eller cirka 7,600,000 kronor.

4) Gruppen 75.1—100.0 procent.

Skatt 22,366,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 92,798,000 kronor;
kapital 126,815,000 kronor.
Beräknad skatteförhöjning (efter 85 procent) 27.5 procent eller cirka 8,400,000 kronor.

5) Gruppen 100.1—125.0 procent.

Skatt 18,027,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 71,622,000 kronor;
kapital 72,357,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning (efter 110 procent) 46 procent eller cirka 8,300,000 kronor.

6) Gruppen 125.1—150.0 procent.

Skatt 8,222,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 32,156,000 kronor;
kapital 34,378,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning (efter 135 procent) 48.5 procent eller cirka 3,600,000 kronor.

7) Gruppen 150 procent och däröver.

Skatt 44,281,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 158,564,000 kronor;
kapital 85,569,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning 50 procent eller cirka 22,100,000 kronor.

II. Sammanfattning.

10.1— 25.0 procent	+	400,000 kronor
25.1— 50.0 »		4,200,000 »
50.1— 75.0 »		7,600,000 »
75.1—100.0 »		8,400,000 »
100.1—125.0 »		8,300,000 »
125.1—150.0 »		3,600,000 »
150.1— och därutöver		22,100,000 »

Summa 54,600,000 kronor.

Vid användning av minimala förökningen sjunker summan till 50,600,000 kronor; och torde det ej vara rådligt att för nu ifrågasvarande ändamål räkna med mer än något över 50,000,000 kronor.

C. Den ökade avkastningen av 1918 års krigskonjunkturskatt.

Inalles skulle de nya tariffbestämmelserna tillämpade på 1917 års taxering ge ett tillskott av omkring eller något över 80 miljoner kronor. Då 1917 års krigskonjunkturskatt inbragte 251.8 miljoner kronor skulle ökningen alltså representera mellan 31 och 32 procent av det förutvarande skattebeloppet. Såsom utgångspunkt för en uppskattning av den ökade intäkten utav 1918 års krigskonjunkturskatt synes sålunda kunna begagnas det antagandet, att de nya tariffbestämmelserna förhöja skatteintäkten med ungefär en tredjedel. Förutsättning är emellertid en åtminstone i stort likformig fördelning av de år 1917 och år 1918 taxerade merinkomsterna såväl efter merinkomstens absoluta storlek som efter totalinkomstens procentiska förhållande till kapitalet. Bägge förutsättningarna äro givetvis osäkra. I synnerhet torde man icke kunna utgå från en lika gynnsam fördelning i procentgrupper för innevarande års taxering som för fjolårets. Med

hänsyn härtill bör en avsevärd reduktion ske i den efter nyss angivna grund beräknade ökningen i skatteintäkt.

Skulle 1918 års krigskonjunkturskatt inbringa, enligt nu gällande tariff, cirka 200 miljoner kronor, borde skatteökningen genom de nya tariffbestämmelserna, om ökningen skattas till en tredjedel, bliva bortåt 67 miljoner kronor. Med förutsättande av en felmarginal av 10 procent torde beräkneliga skatteökningen kunna upptagas till 60 miljoner kronor.

D. Avkastningen av krigskonjunkturskatten för år 1919.

Med utgångspunkt från statskontorets antagande, att krigskonjunkturskatten för år 1919 komme att uppgå till en tredjedel av intäkten för år 1917 erhåller man ett värde av cirka 84 miljoner kronor å skattebeloppet enligt förut gällande tariff. Därest föreslagna nya tariffbestämmelser beräknas inbringa en tredjedel mera, bör beloppet bliva cirka 112 miljoner. Siffran är givetvis ytterst osäker, och felmarginalen är att uppskatta till flera tiotal miljoner, enär själva utgångspunkten allenast är en gissning. Dock torde siffran 112 miljoner representera ett minimibelopp, som utan egentlig risk kan avrundas uppåt, måhända till omkring 120 miljoner kronor.

P. M. rörande tullinkomsterna.

P. M. från
generaltull-
styrelsen den
27 maj 1918.

Den debiterade tulluppbörden uppgick under år 1917 för de särskilda månaderna till följande belopp:

januari	kronor	4,518,085: 89	
februari	»	3,757,879: 95	
mars	»	3,632,291: 82	11,908,257: 66
april	kronor	3,062,163: 28	
maj	»	3,370,333: 56	
juni	»	3,403,149: 95	9,835,646: 79
juli	kronor	4,418,171: 64	
augusti	»	4,029,951: 28	
september	»	2,884,414: 23	11,332,537: 15
oktober	kronor	3,351,921: 58	
november	»	3,772,320: 19	
december	»	3,500,953: 76	10,625,195: 53
	Summa kronor		43,701,637: 13.

För samma år utgjorde restitutioner en summa av kronor 1,165,944: 76, vadan i rikshuvudboken upptages en inkomst av tullmedel å kronor 42,535,692: 37. För innevarande år uppgå de debiterade tullmedlen till följande belopp, månadsvis fördelade:

januari	kronor	3,098,374: 06	
februari	»	2,662,118: 72	
mars	»	2,970,871: 97	8,731,364: 75
april	kronor	3,197,318: 72	

Med hänsyn till att någon stegring av tulluppbörden under sommarmånaderna lärer vara att emotse, torde riksstatsinkomsten av tullmedlen för innevarande år kunna beräknas till åtminstone 35,000,000 kronor.

Vad beträffar beräkningen av tullmedlen för år 1919 torde, om man vidhåller det i innevarande års statsverksproposition gjorda antagandet, att världskriget skulle upphöra före ingången av år 1919, icke föreligga anledning att frångå samma beräkning, enligt vilken tullmedlen uppförts i riksstaten med en summa av 70,000,000 kronor. I den mån åter berörda antagande anses icke kunna upprätthållas, torde det vara försiktigast att icke räkna med högre inkomst av tullmedlen än i medeltal 3,000,000 kronor i månaden.

Bil. 4.**P. M.****rörande den sockerskatt, som kan beräknas för 1918—1919.**

1918.

Under tiden $\frac{1}{4}$ — $\frac{30}{4}$ 1918 hava till fritt bruk utlämnats 27.4 miljoner kilo- *P. M. från*
gram socker, huvudsakligen raffinad, motsvarande 30.3 miljoner kilogram råsocker. *kontroll-*

Den debiterade skatten uppgår för samma tid till kronor 3,530,218: 08 *styrelsen den*
21 maj 1918.

Under förutsättning, att lika mycket socker utlämnas till fritt bruk som under 1917, kan man för maj—oktober 1918, under vilken tid skatten utgår enligt kungl. kungörelsen den 22 mars 1918, beräkna följande skattebelopp:

för 51 miljoner kilogram efter 6 öre per kilogram	3,060,000: —		
» 4 » » » 2 » » »	80,000: —	»	3,140,000: —

Dessa 55 miljoner kilogram motsvara 61 miljoner i råsocker.

Beräknas vidare utlämning och debiterad skatt för november och december 1918 lika med motsvarande månader 1917, erhållas för 18.8 miljoner kilogram (21 miljoner i råsocker) i skatt » 2,942,881: 20

Summa skatt kronor 9,612,599: 28.

Tillsammans beräknas utlämningen till fritt bruk under 1918 komma att uppgå till 101.2 miljoner kilogram raffinad, motsvarande 112.2 kilogram råsocker.

1919.

För att bedöma, hur stor skatt kan beräknas för 1919 måste man först beräkna, hur mycket socker kan väntas finnas på lager den 1 januari 1919.

Den 1 maj 1918 uppgick ineliggande lager till 84 miljoner kilogram socker. Om utlämningen 1918 äger rum i den omfattning, som ovan beräknats, komma under tiden $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{12}$ 1918 att förbrukas 82 kilogram råsocker (61 miljoner $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{10}$, 21 miljoner $\frac{1}{11}$ — $\frac{31}{12}$). Vid årsskiftet skulle sålunda finnas disponibelt 2 miljoner kilogram + skörden hösten 1918. För odling äro anmälda 27,000 hektar. Tillverkningsåret, 1916—1917 erhöles 3.6 ton råsocker per hektar, vilket för hösten 1918 skulle motsvara en skörd av 97 miljoner kilogram råsocker. På grund av knappheten på gödningsämnen och de osäkra förhållandena i övrigt torde man ej

böra beräkna skörden till mer än 90 miljoner. För tiden $\frac{1}{1} - \frac{31}{10}$ 1919 skulle sålunda finnas disponibelt 92 miljoner kilogram råsocker eller ungefär samma kvantitet, som beräknats till utlämning 1918 (30.3 miljoner kilogram $\frac{1}{1} - \frac{30}{4}$ + 61 miljoner kilogram $\frac{1}{5} - \frac{31}{10}$). För november och december månader 1919 har man att tillgå 1919 års skörd och kan utlämningen för dessa månader beräknas lika med utlämningen under samma tid 1918 eller till 21 miljoner kilogram råsocker.

Beräknat för hela året 1919 blir utlämningen 113 miljoner kilogram råsocker (92 + 21) eller i runt tal 100 miljoner kilogram raffinad.

Antages nu, att skattesatserna 16 och 12 öre bliva gällande och att 90 miljoner kilogram debiteras med 16 öre per kilogram vilket gör 14.4 milj. kr.
 10 » » » » 12 » » » » 1.2 » »
 blir den för 1919 beräknade skatten å till fritt bruk utlämnat in-
 hemskt socker..... 15.6 milj. kr.

Bil. 5.**P. M. rörande statsverkets inkomst av tobakshanteringen.**

Härmed överlämnas begärda uppgifter rörande statens inkomst av tobakshanteringen under år 1918. De *beräknade* uppgifterna äro grundade på efter förhållandena möjligast noggranna beräkningar.

P. M. från tobaksmonopolet den 30 maj 1918.

Till riksbanken inlevererad tobaksskatt för januari— april 1918	kronor	7,629,749: 77
Beräknad tobaksskatt för maj—december 1918	»	15,560,000: —
Influtna tullavgifter januari—april 1918:		
för oarbetad tobak	»	1,383,680: —
» bearbetad »	»	650,000: —
Beräknade tullavgifter för maj—december 1918:		
för oarbetad tobak	»	2,140,000: —
» bearbetad »	»	815,000: —
Till riksbanken inbetald utbetalning å stamaktiekapi- talet för år 1917	»	4,770,000: —
		<hr/>
	Summa kronor	32,948,429: 77.

Härtill komma obetydliga tullavgifter för resandes import av tobaksvaror. Möjligen måste under senare delen av 1918 ytterligare inskränkningar i expeditionen av tobaksvaror vidtagas, varigenom tobaksskatten skulle minskas, men torde denna minskning komma att motsvaras av den nyligen vidtagna prispörljning en å vissa tobakssorter, så att tobaksskatten kommer att bibehållas ungefärligen oförändrad under år 1918.

Beträffande statens inkomst av tobakshanteringen under 1919 är det ännu omöjligt att lämna några uppgifter, då denna inkomst är beroende på tillförseln av tobak. Därest tobak i erforderlig mängd kan erhållas från utlandet, torde för 1919 kunna beräknas ungefärligen eller inemot samma inkomst som för 1918.

Bil. 6.

P. M.

angående beräkning av brännvinstillverkningskatt, maltskatt, punschkatt, brännvinsförsäljningsmedel.

A. Brännvinstillverkningskatt.

P. M. från
kontrollstyrel-
sen den 21
maj 1918.

Brännvinstillverkningskatten inflöt med avdrag för restitutioner:

år 1913 med	22,289,456 kronor
» 1914 »	20,734,793 »
» 1915 »	22,166,743 »
» 1916 »	17,330,360 »
» 1917 » approximativt	4,668,913 »

I 1918 års riksstat är skatten beräknad till 8,225,000 kronor och i förslaget till 1919 års riksstat till 10,000,000 kronor.

Då emellertid anledning föreligger att antaga, att annan tillverkning av brännvin än vid jästfabriker och sulfittfabriker under tillverkningsåret 1918—1919 kommer att inställas, äro de gjorda beräkningarna icke numera hållbara.

Under erinran därom, att med hänsyn till de ovissa förhållandena ifråga om brännvinstillverkning och brännvinsförsäljning synnerligen stora svårigheter möta för en tillförlitlig inkomstberäkning på detta område, anser dock kontrollstyrelsen sig kunna, under förutsättning att någon större rubbning uti nu rådande förhållanden icke kommer att äga rum, uppskatta förbrukningen av beskattat brännvin under åren 1918 och 1919 på följande sätt.

Vid ingången av år 1918 funnos på brännerinederlag och allmänna brännvinsnederlag utom sulfitsprit omkring 6,700,000 liter brännvin à 50 procent. Tillverkningen av brännvin vid jästbrännerierna torde med ledning av tillverkningsciffrorna för föregående år få beräknas till 3,800,000 liter à 50 procent. Den under innevarande år disponibla tillgången torde därför få beräknas till 10,500,000 liter. För att erhålla den under året förbrukade myckenheten beskattat brännvin torde emellertid nyssnämnda kvantitet böra minskas *dels* med 1,700,000 liter brännvin à 50 procent, för vilka skatt på grund av denaturering restitueras, *dels* med 4,500,000 liter, som enligt vad hittills föreskrivits skola ligga som reserv för oförutsedda behov. Förbrukningen under år 1918 skulle alltså uppgå till 4,300,000 liter beskattat brännvin à 50 procent. Efter en tillverkningskatt av 65 öre för liter skulle alltså för nyssnämnda myckenhet till statsverket inflyta såsom behållen inkomst i runt tal 2,800,000 kronor.

Med tillämpande av liknande beräkningsgrunder för år 1919 och under förutsättning att den tillgängliga reserven under samma år minskades med 1,500,000 liter, skulle förbrukningen av beskattat brännvin à 50 procent för nämnda år uppgå till 3,600,000 liter à 50 procent, för vilken myckenhet såsom behållen inkomst till statsverket skulle inflyta 2,340,000 kronor. Då det emellertid icke torde vara utslutet, att under loppet av hösten 1919 sådana förändrade förhållanden kunna hava

inträtt, att en, om ock ringa brännvinstillverkning vid andra brännerier än jäst- och sulfitsprittfabriker kan äga rum, synes brännvinstillverkningsskatten under år 1919 kunna beräknas till samma belopp, som enligt vad här ovan angivits beräknas inflyta under år 1918, eller 2,800,000 kronor.

Kontrollstyrelsen anser alltså, att brännvinstillverkningsskatten för vardera av åren 1918 och 1919 bör beräknas till 2,800,000 kronor.

B. Maltskatten.

Maltskatten inflöt med avdrag för restitutioner:

år 1913 med	5,236,867 kronor
» 1914 »	5,473,469 »
» 1915 »	5,469,331 »
» 1916 »	5,843,562 »

I 1918 års riksstat är skatten beräknad till 3,000,000 kronor och i förslaget till 1919 års riksstat likaledes till 3,000,000 kronor.

På grund av de inskränkningar, som numera äro pålagda maltförbrukningen, är tillverkningen av maltdrycker även vid de skattepliktiga bryggerierna begränsad till svagdricka. Enär jämlikt 8 § i maltdryckstillverkningsförordningen, sådant nämnda stadgande lyder enligt förordningen den 25 juni 1917, restitution av skatt, efter fjorton öre för kilogram räknat, må åtnjutas vid skattepliktigt bryggeri för det under nästföregående kvartal omedelbart till svagdricka använda malt, dock icke till högre belopp än att den återstående skatten uppgår till minst det i 5 § stadgade medeltal, kunna de skattepliktiga bryggerierna numera, i motsats mot vad tidigare varit fallet, göra anspråk på restitution av skatten för malt använt till allt tillverkat svagdricka — d. v. s. under nuvarande förhållanden praktiskt sett för allt malt. Statsverkets inkomst av maltdryckstillverkningen utgör därför allenast dels sex kronor per dygn under den tid, maltkrossning äger rum, dels skillnaden mellan det per kilogram malt faktiskt erlagda skattebeloppet — 17, 20 eller 23 öre allt efter olika tillverkningsklasser — och det belopp av 14 öre per kilogram malt, för vilket restitution erhålles. Berörda inkomst torde numera icke kunna beräknas till mera än omkring 40,000 kronor i månaden eller i runt tal 500,000 kronor för år.

Så länge nu gällande inskränkningar i maltdryckstillverkningen fortfara, torde därför maltskatten icke böra beräknas till mera än 500,000 kronor för år.

C. Brännvinsförsäljningsmedlen.

I 1918 års riksstat äro brännvinsförsäljningsmedlen beräknade till 4,000,000 kronor. Enligt kontrollstyrelsen tillhandakomna uppgifter hava brännvinsförsäljningsbolagen såsom vinst till statsverket under innevarande år inlevererat omkring 7,930,000 kronor, vartill kommer försäljningsavgifter till ett belopp av omkring 250,000 kronor. Sammanlagt skulle alltså statens inkomst av dessa medel innevarande år uppgå till 8,180,000 kronor.

I förslaget till 1919 års riksstat äro dessa medel beräknade till 4,000,000 kronor. Då med hänsyn till vinstresultatet av brännvinsförsäljningen under år 1917 statsverkets inkomster av ifrågavarande försäljning under år 1918 kunna beräknas högre än vad som ägt rum i förslaget till riksstat för år 1919, men hänsyn bör

tagas till den omläggning av rusdrycksförsäljningen, som kommer att äga rum med utgången av innevarande år och för vilken bolagen torde få vidkännas vissa organisationskostnader, synes den av brännvinsförsäljningsbolagens verksamhet under år 1918 härflytande och i början av år 1919 redovisade vinsten icke böra beräknas till mera än 6,000,000 kronor. De förut till statsverket inflytande försäljningsavgifterna komma på grund av den nya rusdrycksförsäljningsförordningen icke vidare att utgå med innevarande års utgång.

D. Punschskatt.

Punschskatten, som under åren 1915 och 1916 lämnade en inkomst av något mer än 2,100,000 kronor, inflöt under år 1917 med omkring 1,000,000 kronor.

I 1918 års riksstat och i förslaget till 1919 års riksstat är punschskatten beräknad till samma belopp eller 1,200,000 kronor för vardera året.

Under framhållande av svårigheterna att under nuvarande ovissa förhållanden beräkna skatten för denna dryck, vars tillverkning är beroende på tillgången av socker, arrak och sprit, anser kontrollstyrelsen försiktigheten bjuda, att punschskatten för år 1919 icke upptages till högre belopp än vad som av denna skatt influtit under år 1917 eller 1,000,000 kronor.

E. Spirituosaaccis.

1918, inlevererats under januari ...	205,697: 01	
(d. v. s. accis för december 1917).		
inlevererats under februari ...	320,024: 62	} 725,618: 98
» mars	228,003: 87	
» april	177,590: 49	
beräknas komma att inlevereras		} 698,684: 01
» maj	408,684: 01	
» juni	199,000: —	
» juli	100,000: —	} 600,000: —
» augusti ...	275,000: —	
» september ...	200,000: —	
» oktober ...	125,000: —	
» november	200,000: —	
» december	100,000: —	
	<u>2,600,000: —</u>	
Januari 1919	100,000: —	

Bil. 7.

P. M. angående inkomstberäkning för postverket.

I riksstaten för år 1918 upptagas postverkets inkomster till	kr. 34,900,000	<i>P. M. från generalpost- styrelsen den 13 maj 1918.</i>
samt driftkostnaderna till	» 28,900,000	
	Överskott kr. 6,000,000.	

Av generalpoststyrelsen beräknades i september 1917 inkomsterna av den inrikes rörelsen till 36,000,000 kronor. Detta är beräknat efter 6 procent ökning av motsvarande inkomster för år 1917.

För de fyra första månaderna 1918 hava inkomsterna av den inrikes rörelsen uppgått till 15,122,000 kronor. Således har inkomsten av inrikes rörelsen under de fyra första månaderna uppgått till mera än 40 procent av det beräknade inkomstbeloppet. Från och med den 1 juni 1918 komma de beslutade förhöjda postavgifterna att träda i kraft. Inkomstökningen därav beräknas till i runt tal 5,400,000 kronor per år. För 1918 torde därför kunna upptagas ett av denna anledning ökat inkomstbelopp av omkring 2,700,000 kronor.

Det torde sålunda möjligen kunna förutsättas, att sammanlagda inkomstbeloppet under år 1918 kommer att uppgå till 45,000,000 kronor.

Driftkostnaderna äro i riksstaten upptagna till	kr. 28,900,000
Härtill skola läggas, att avföras på 1918 års tilläggsstat, för krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918	» 7,300,000

Tillhoppa kr. 36,200,000.

Utöver de i staten beräknade utgifter har kalkylerats med en ytterligare stegring av	» 3,500,000
--	-------------

Summa kr. 39,700,000.

Enligt förestående beräkningar skulle sålunda postverkets överskott komma att uppgå till 5,300,000 kronor.

I statsverkspropositionen äro beträffande postverket upptagna inkomster	kr. 44,850,000	<i>P. M. från generalpost- styrelsen den 11 maj 1918.</i>
driftkostnader	» 40,250,000	
överskott	kr. 4,600,000.	
Under förutsättning av bibehållande utav en inkomstberäkning av	kr. 44,850,000	
skulle, då i propositionen den 29 nästlidna april angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1919 m. m. anslaget för sådant ändamål är ökat till	» 43,020,000	
överskottet uppgå allenast till	» 1,830,000.	
För att ernå det ovan angivna överskottet, 4,600,000 kronor, erfordras ytterligare ett belopp av	» 2,770,000.	

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 1 saml. 417 häft. (Nr 459.) 6

Å driftkostnadsanslagen lära icke några nedsättningar kunna vidtagas. De äro icke tilltagna högre än som av numera inträdda förhållanden påkallas. Oaktat den betydande förhöjningen i utgiftsstatens slutsumma, som upptagits, torde vara fara värt, att utgiftsstaten ändå kan komma att behöva överskridas.

Vad åter inkomsterna beträffar, visar det numera kända resultatet av den *inrikes* rörelsen för de första fyra månaderna innevarande år följande siffror:

				1918 ökning	
januari 1918	kr. 4,317,000,	januari 1917	kr. 3,520,000	22.6	procent
februari »	» 2,312,000,	februari »	» 1,879,000	23.4	»
mars »	» 4,084,000,	mars »	» 3,551,000	15.01	»
april »	» 4,409,000,	april »	» 3,768,000	14.0	»
<hr/>		<hr/>			
kr. 15,122,000,		kr. 12,718,000		18.8 procent.	

Med hänsyn till den allmänna stegring i poströrelsen, som sålunda visat sig och som medfört ovan angivna väsentliga ökning av inkomsterna, samt de förhöjda belopp, vilka må kunna påräknas inflytande efter genomförandet av den beslutade tillfälliga förhöjningen av postavgifterna, torde för år 1919 kunna påräknas en förhöjning av postverkets inkomster med 2 à 3 miljoner kronor.

Bil. 8.**V. P. M.****med approximativ beräkning av telegrafverkets inkomster, driftkostnader och överskott för åren 1918 och 1919.***År 1918.*

I 1918 års riksstat är telegrafverket upptaget sålunda:

inkomster	kr. 31,800,000
driftkostnader	» 19,384,500
överskott	kr. 12,415,500.

*P. M. från
telegrafstyrel-
sen den 11
maj 1918.*

Vad först beträffar *inkomsterna*, torde böra observeras, att Kungl. Maj:t i propositionen nr 77 föreslagit 1918 års riksdag vissa höjningar av telefon- och telegraftaxorna, varigenom för år 1919 skulle tillföras telegrafverket en med omkring 10,400,000 kronor ökad inkomst. Under förutsättning att dessa taxehöjningar bliva fastställda att tillämpas redan från och med den 1 juli 1918, skulle inkomsterna för detta år komma att i viss mån ökas, dock icke med hälften av den för år 1919 beräknade ökningen. En del abonnemangsavgifter inom Stockholmsområdet kunna nämligen på grund av gällande abonnemangskontrakt icke höjas förr än dessa kontrakt med 1918 års utgång upphört; vidare måste det antagas att taxehöjningarna till en början komma att verka återhållande på telefonsamtals- och telegramfrekvensen. På grund härav men med hänsyn tagen å andra sidan till den alltjämt fortsatta tendensen till allmän ökning av telegrafverkets inkomster, torde dessa kunna för år 1918 uppskattas till omkring 40,000,000 kronor.

Ovannämnda *driftkostnadssumma* bör ökas med det belopp, som kan antagas åtgå för utbetalande av krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i telegrafverkets tjänst, vilket belopp, såvitt nu kan beräknas, torde komma att uppgå till omkring 6,000,000 kronor. Vidare måste, med hänsyn till allt jämt stegrade material- och arbetspriser samt den av trafikstegringen föranledda ökade utgiften till avlöning för extra ordinarie personal, räknas med ett överskridande av de beräknade driftkostnaderna med omkring 6,000,000 kronor. I följd härav torde driftkostnaderna böra beräknas till sammanlagt omkring 31,500,000 kronor.

I enlighet med ovanstående skulle *överskottet* komma att uppgå till omkring 8,500,000 kronor.

År 1919.

I Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för år 1919 är telegrafverket upptaget sålunda:

inkomster	kr. 44,900,000
driftkostnader	» 31,900,000
överskott	kr. 13,000,000.

Inkomsterna äro beräknade till ovan avgivna belopp under förutsättning av bifall till Kungl. Maj:ts ovannämnda proposition nr 77 till 1918 års riksdag om höjning av telefon och telagraftaxorna.

Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 386 den 29 april 1918 äro telegrafverkets *driftkostnader* beräknade till, inklusive krigstidstillägg och krigstidshjälp för år 1919 till befattningshavare i telegrafverkets tjänst 33,716,000 kronor.

Överskottet skulle således komma att uppgå till 11,184,000 kronor.

Bil. 9.**P. M. angående inkomstberäkning för statens järnvägar.**

Den behållna inkomsten för statens järnvägar beräknades i underdånig skrivelse från järnvägsstyrelsen av den 28 november 1917 i enlighet med följande siffror.

P. M. från järnvägsstyrelsen den 6 juni 1918.

Bruttoinkomst	241,500,000	kronor.
Driftkostnad	212,500,000	»
Nettobehållning	29,000,000	»

Nettobehållningen har härvid fixerats till ett belopp, svarande mot räntan å beräknat i s. k. räntebärande bandelar nedlagt kapital i medeltal före år 1919. Driftkostnaden angavs till samma belopp som det i förslaget till kostnadsstat för år 1918 upptagna. Bruttoinkomsterna upptogs till summan av beräknad behållning och beräknad driftkostnad. Skulle nya ifrågasatta, men ännu icke beslutade löneförhöjningar komma att genomföras, ansåg sig styrelsen böra hävda, att de borde täckas genom motsvarande taxeregleringar. Dock betonade styrelsen, att givetvis sådana förhållanden kunde inträda, att det icke bleve möjligt eller lämpligt att genom taxeändringar så reglera bruttoinkomsten, att den åsyftade nettobehållningen erhöles.

Vid justering av förenämnda beräkning har man främst att taga hänsyn till driftkostnadens nu beräkningsbara stegring under år 1918. Jämlikt styrelsens underdåniga skrivelse av den 19 april 1918 beräknas en kostnadsökning inträda med 89.6 miljoner kronor. Från detta belopp bör emellertid, för att det skall bliva användbart för 1919 års förhållanden, dragas det belopp, som utgör krigstidsavlöningar för år 1917, men bokförts under år 1918, 11.5 miljoner kronor. Till beloppet bör å andra sidan läggas skillnaden mellan utgifterna för i propositionen begärd löne reglering att tillämpas från den 1 januari 1919, inkl. därå utgående krigstidstillägg, och nu utgående tillfälligt lönetillägg, 7.7 miljoner kronor, varvid 1918 års driftkostnad beräknas till omkring 298 miljoner kronor.

Nettobehållningen synes fortfarande böra upptagas till 29.0 miljoner kronor, varvid förutsättes, att taxorna komma att regleras i enlighet med de krav, som driftkostnadernas och den beräknade behållningens sammanlagda storlek uppställa.

Bruttoinkomsterna skulle således komma att utgöra 327 miljoner kronor.

På sätt i skrivelsen om beräkningsbar behållning för år 1919 tidigare gjorts, får givetvis reservation göras för det fall, att konjunkturerna göra det icke möjligt eller icke lämpligt att på avsett sätt reglera taxorna, så att den beräknade behållningen erhöles.

För år 1919 beräknas alltså följande driftresultat vid statens järnvägar

Bruttoinkomst	327,000,000	kronor.
Driftkostnad	298,000,000	»
Behållning	29,000,000	»

Skrivelse angående inkomstberäkning för statens vattenfallsverk.

Vattenfalls-
styrelsens
beräkning
av inkom-
sterna
den 11 maj
1918.

Härmed får kungl. vattenfallsstyrelsen på given anledning överlämna följande reviderade beräkning av statens vattenfallsverks driftöverskott för åren 1918 och 1919.

	Å r 1 9 1 8	Inkomster	Driftkostnader	Överskott
		Kr.	Kr.	Kr.
Trollhätte kanalverk		800,000	580,000	220,000
Södertälje »		86,000	83,000	3,000
Trollhätte kraftverk		4,450,000	1,550,000	2,900,000
Porjus »		1,100,000	500,000	600,000
Älvkarleby »		3,450,000	1,750,000	1,700,000
Trollhätte fastighetsförvaltning		100,000	50,000	50,000
Diverse vattenfall och fastigheter inom Älvsborgs samt Göteborgs och Bohus län		108,000	13,000	95,000
Vattenfall och fastigheter, inköpta för elektrisk drift vid statens järnvägar		8,000	5,000	3,000
Diverse vattenfall och fastigheter		46,000	17,000	29,000
	Summa	10,148,000	4,548,000	5,600,000.
	Å r 1 9 1 9			
Trollhätte kanalverk		830,000	560,000	270,000
Södertälje »		86,000	86,000	—
Trollhätte kraftverk		5,000,000	1,700,000	3,300,000
Porjus »		1,450,000	550,000	900,000
Älvkarleby »		3,800,000	1,950,000	1,850,000
Trollhätte fastighetsförvaltning		105,000	50,000	55,000
Diverse vattenfall och fastigheter inom Älvsborgs samt Göteborgs och Bohus län		105,000	15,000	90,000
Vattenfall och fastigheter, inköpta för elektrisk drift vid statens järnvägar		8,000	5,000	3,000
Diverse vattenfall och fastigheter		56,000	24,000	32,000
	Summa	11,440,000	4,940,000	6,500,000.

Vid denna beräkning har tagits hänsyn till den föreslagna tillfälliga löne-regleringen för personalen vid statens vattenfallsverk, dels ock till den omständig-heten, att 1918 års driftkostnader skola belastas med krigstidstillägg och krigstids-hjälp för såväl 1917 som 1918.

Varken denna omständighet eller den nämnda löne-regleringen inverkar emel-lertid på driftöverskotten för Trollhätte och Älvkarleby kraftverk, emedan det be-träffande nämnda båda kraftverk är förutsatt, att utav bruttointkomsterna skola till s. k. regleringsfonder avsättas så stora belopp, att driftöverskotten motsvara en viss procent av det i respektive kraftverk nedlagda kapitalet. Det blir således härvidlag avsättningarna till nämnda regleringsfonder, som i stället komma att minskas genom ovannämnda ökningar i driftskostnaderna. Driftöverskottet för Porjus kraftverk är däremot icke så stort i förhållande till det nedlagda kapitalet, att någon avsättning till regleringsfond därvid kunnat beräknas.

Bil. 11.

Domänstyrelsens skrivelse angående inkomstberäkning för statens domäner.

I underdånig skrivelse den 10 december 1917 har domänstyrelsen uppgivit bruttoinkomsten av statsverkets skogsmedel för innevarande år till 46,500,000 kronor. Efter infordrande av nya uppgifter från rikets samtliga överjägmästare kunna samma bruttoinkomster nu noggrannare beräknas sålunda:

*Skrivelse från
domänstyrelsen
18 maj
1918.*

Övre Norrbottens distrikt	2,884,000	kronor
Nedre » »	4,294,000	»
Skellefteå »	2,841,000	»
Umeå »	3,106,000	»
Härnösands »	3,868,000	»
Mellersta Norrlands »	3,474,000	»
Gävle-Dala »	5,483,000	»
Bergslags »	2,074,000	»
Östra »	1,374,000	»
Västra »	1,509,000	»
Smålands »	1,914,000	»
Södra »	1,434,000	»
	<hr/>	
	Summa	34,255,000 kronor.
För ved till bränslekommissionen enligt 1914 års pris	9,282,000	
skillnadsättning	4,695,000	13,977,000 »
Lägges härtill inkomster från jordbruksdomänerna		1,500,000 »
		<hr/>
		bliver beräknade inkomstbeloppet 49,732,000 kronor.
Såsom driftkostnader äro anvisade genom nådigt brev den 31 december 1917	21,130,000	
Krigstidstillägg och krigstidshjälp år 1918 enligt nådiga propositionen nr 10	1,900,000	23,030,000 »
		<hr/>
		vadan överskottet skulle bliva 26,702,000 kronor.

Ehuru domänstyrelsen oaktat under 2 månader gjorda upprepade förfrågningar hos bränslekommissionen icke ännu kunnat erhålla besked i vilken grad vedavverkningarna under innevarande år kunna minskas, anser sig styrelsen dock kunna förutse att avsevärd inskränkning däruti skall kunna äga rum och såsom en följd därav besparingar kunna göras å anslaget till avverkning, även om därvid tages i beräkning de ytterligare stegrade arbetsprisen. Ehuru denna besparing till största delen torde komma att uppvägas av de fördrade kostnaderna för all utfraktning av virke, anser styrelsen dock att överskottet bör kunna utjämnas till 27,000,000 kronor.

Överskottet har i 1918 års riksstat upptagits till 15,000,000 kronor, vadan detta kommer att ökas med 12,000,000 kronor.

För år 1919 äro driftkostnaderna enligt nådiga propositionen nr 399 till innevarande års riksdag beräknade till 23,500,000 kronor och sålunda 470,000 kronor högre än för innevarande år. Dock anser styrelsen, att överskottet för år 1919 bör kunna beräknas till minst samma belopp som för innevarande år eller till 27,000,000 kronor.